

**Повідом
про корупцію!**

**Викривачі корупції та
гарантії їх захисту
за законодавством України**

Хто такий викривач?

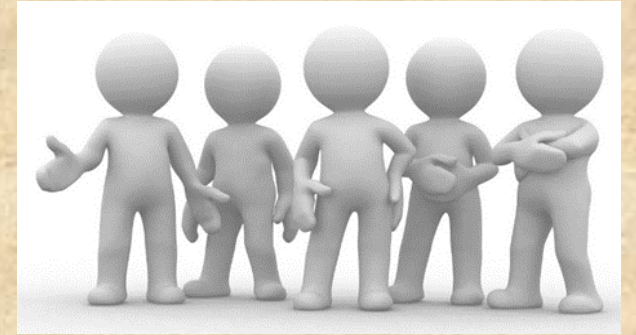
Викривач – це

працівник?

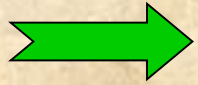

будь-яка особа?

Викривач – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання (ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

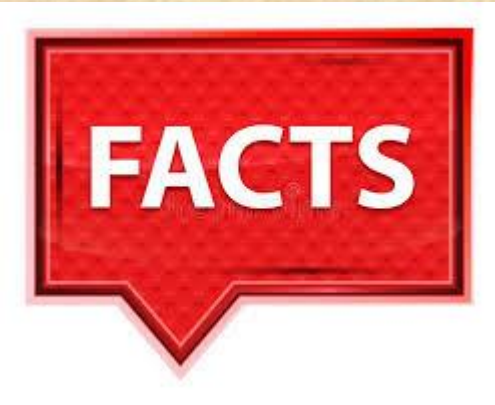
Умови, за яких особа є викривачем

саме фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка має переконання, що інформація є достовірною

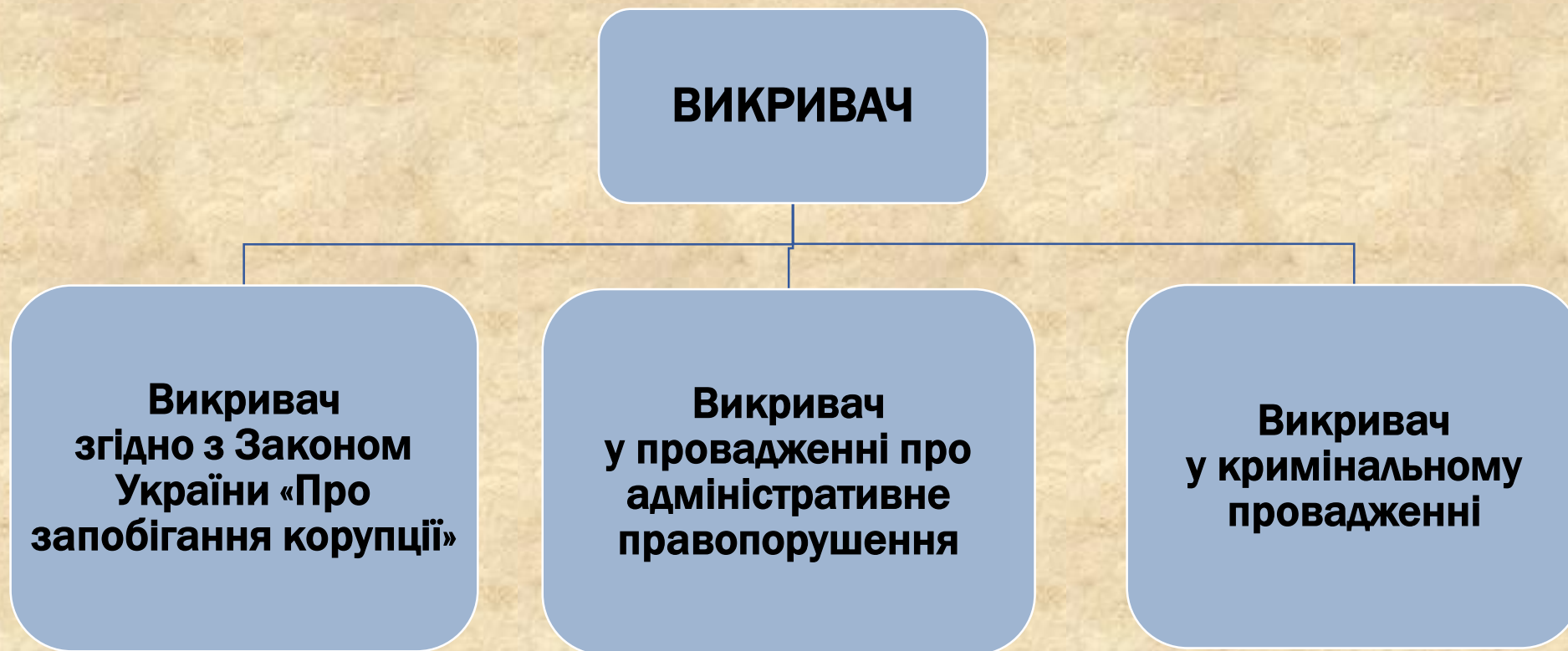
повідомлення викривача має містити інформацію про факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», тобто такі фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення правопорушення та можуть бути перевірені

шляхи отримання інформації – інформація стала відома викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходження служби чи навчання, участю у передбачених законодавством процедурах

Поняття викривача в українському законодавстві

Викривач є свідком

- **Відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення викривач є свідком у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (ч.3 ст.272 КУпАП)**

Викривач є заявником

- **Відповідно до Кримінального процесуального кодексу України викривач – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, звернулася із заявою або повідомленням про корупційне кримінальне правопорушення до органу досудового розслідування та є заявником (п.16-2 та п.25 ч.1 ст.3 КПК)**

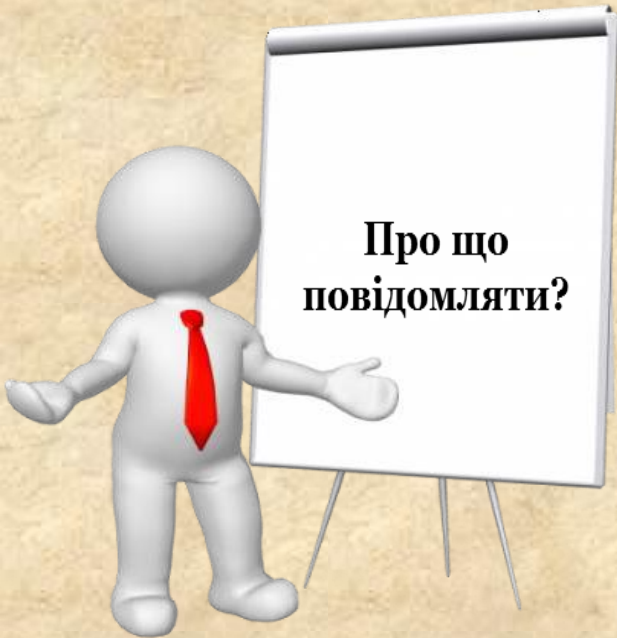
Близькі особи викривача

- Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача (ч.3 ст.53-3 Закону України «Про запобігання корупції»)
- Згідно з приміткою до ст.53 Закону України «Про запобігання корупції» близькими особами викривача є особи, зазначені в абзаці четвертому частини першої статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» (наприклад, чоловік, дружина, батько, мати тощо)

Підтвердження статусу викривача

- копія відповіді установи на повідомлення викривача про корупцію**
- копія листа установи про результати попередньої перевірки за повідомленням викривача про можливі факти корупційних правопорушень**
- витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань, до якого внесені відомості про заявника (викривача) у справі про корупційний злочин**
- копія повідомлення НАЗК про початок досудового розслідування за участю викривача**
- копія повідомлення НАЗК про участь викривача у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією**
- унікальний ідентифікатор повідомлення з Порталу викривачів, який підтверджує здійснення особою повідомлення**
- інші документи, видані уповноваженими органами, які підтверджують, що особа є викривачем у зв'язку із повідомленням нею інформації про можливі факти корупційних правопорушень**

Про що повідомляти?

Корупційне правопорушення – діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

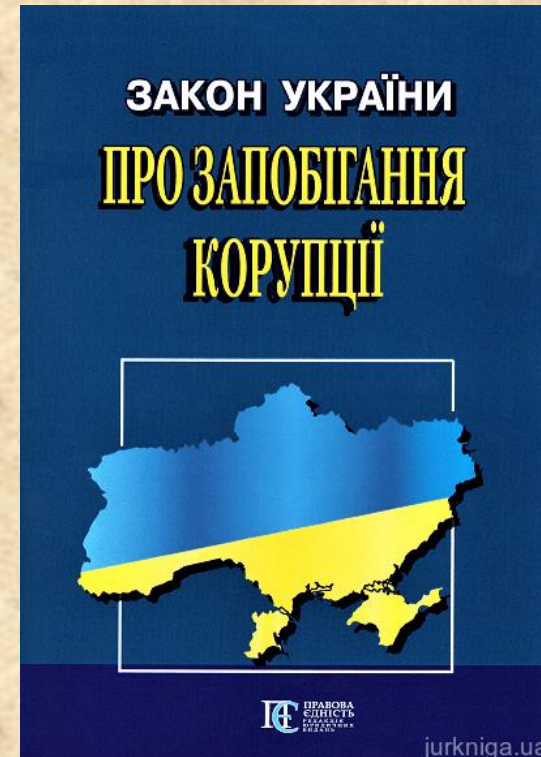
Правопорушення, пов'язане з корупцією – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Інші порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції»: недотримання вимог щодо прийняття антикорупційної програми, непроведення спеціальної перевірки, непроведення службового розслідування, незабезпечення роботи каналів для повідомлень, непритягнення до дисциплінарної відповідальності за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення тощо.

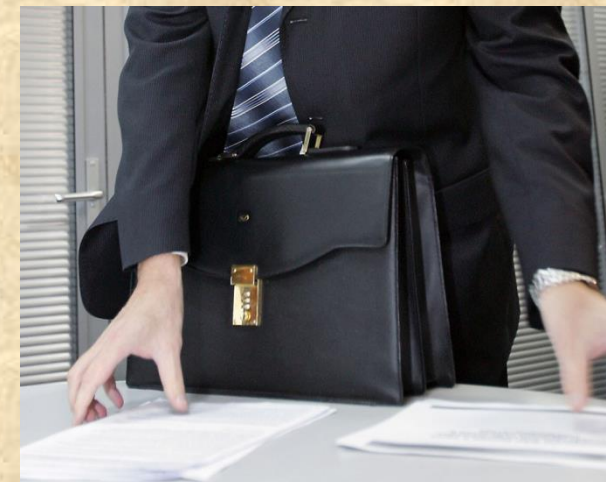
Корупція (від лат. corrumpere — псувати) — протиправна діяльність, яка полягає у використанні службовими особами їх прав і посадових можливостей для особистого збагачення; підкупність і продажність громадських і політичних діячів.

Розгорнуте визначення містить Закон України «Про запобігання корупції»:

Корупція – використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

Корупції може бути схильна будь-яка людина, що володіє дискреційною владою – владою над розподілом якихось ресурсів, що не належать йому, на свій розсуд (чиновник, депутат, суддя, співробітник правоохоронних органів, адміністратор, екзаменатор, лікар тощо).

Форми корупції:

- **Хабарництво:**

отримання особою в будь-якому вигляді винагороди (хабаря) за виконання чи невиконання в інтересах того, хто дає хабар, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища;

- Розкрадання:

неправомірне привласнення посадовою особою публічних (державних/суспільних) ресурсів. Це відбувається шляхом систематичного використання можливостей своєї посади для особистого збагачення;

- Шахрайство:

заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою;

- **Вимагання:**

вимога передачі чужого майна чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою насильства над потерпілим чи його близькими родичами, обмеження прав, свобод або законних інтересів цих осіб, пошкодження чи знищення їхнього майна або майна, що перебуває в їхньому віданні чи під охороною, або розголошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці;

- Зловживання:

зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб;

- **Кумівство:**

форма упередженого розподілу ресурсів на основі особистих уподобань, що включає сімейні стосунки, коли хтось використовує свої повноваження для забезпечення родичів роботою чи іншими послугами;

- Інше:

використання інформації, одержаної під час виконання посадових обов'язків, у корисливих чи інших особистих інтересах, необґрунтована відмова у наданні відповідної інформації, несвоєчасне її надання, надання недостовірної чи неповної службової інформації; неправомірне втручання з використанням посадового становища у діяльність інших державних органів чи посадових осіб з метою перешкоджання виконанню ними своїх повноважень чи домагання прийняття неправомірного рішення.

Вимоги до повідомлення

Держава заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону усно та письмово.

Повідомлення викривача про можливі факти корупційних правопорушень має містити наступну інформацію:

- фактичні дані, зокрема про обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка вчинила правопорушення;
- надана інформація має бути достовірною, на переконання викривача;
- інформація стала відома викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання або участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Відповідно до Закону повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень може бути здійснене викривачем без зазначення авторства (анонімно) (п. 7 ч. 2 ст. 53³ Закону) або із зазначенням авторства.

Яким чином повідомити?

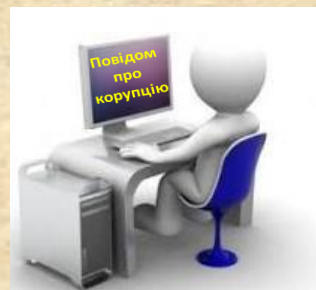
Повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону можуть бути здійснені:

на особистому прийомі

через спеціальні телефонні лінії

через Єдиний портал повідомлень викривачів

через засоби електронного зв'язку

Канали для повідомлень:

Внутрішні канали повідомлення – способи захищеного (у тому числі анонімного) повідомлення інформації викривачем керівнику або уповноваженому підрозділу (особі) органу, юридичної особи, у яких викривач працює, проходить службу чи навчання або на замовлення яких виконує роботу, а так само до органу вищого рівня, уповноважена особа якого здійснює контроль за дотриманням антикорупційного законодавства на підвідомчих підприємствах, в установах та організаціях.

Регулярні канали повідомлення – способи захищеного (у тому числі анонімного) повідомлення інформації викривачем органам прокуратури, Національній поліції, Національному антикорупційному бюро України, Державному бюро розслідувань, Національному агентству з питань запобігання корупції.

Зовнішні канали повідомлення – шляхи повідомлення інформації викривачем через фізичних чи юридичних осіб, у тому числі через медіа, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки тощо.

(ч.1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»)

Міжнародні стандарти захисту викривачів

- ст. 33 Конвенції ООН проти корупції**
- ст. 22 Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією**
- ст. 9 Цивільної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією**
- Директива Європейського Парламенту і Ради ЄС № 2019/1937 про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства Європейського Союзу**

Найкращі практики захисту викривачів у світі

- США: лідер щодо кількості викривачів; перші ухвалили закони у сфері захисту викривачів (The Whistleblower Protection Act of 1989, The Intelligence Community Whistleblower Protection Act of 1998, The Sarbanes-Oxley Act of 2002, The Whistleblower Protection Enhancement Act of 2012)**

Спеціальні Закони щодо захисту викривачів ухвалили:

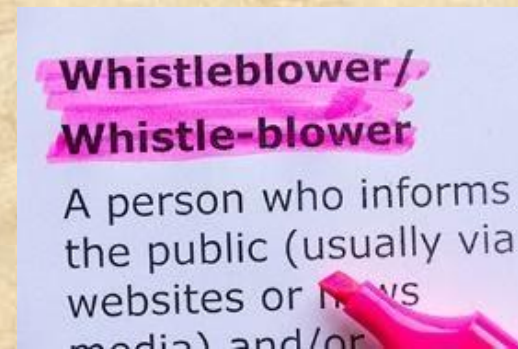
- Канада (Public Servants Disclosure Protection Act, 2005)**
- Австралія (The Commonwealth Public Interest Disclosure Act, 2013)**
- Нова Зеландія (Protection Disclosures Act, 2000)**
- Японія (Whistleblower Protection Act (Act No. 122 of 2004))**
- Південна Африка (Protection Disclosure Act, 2000)**
- Румунія (Romanian Whistleblower's Law, 2004)**
- Великобританія (Public Interest Disclosure Act, 1998) та ін.**

Походження терміну викривач

Whistleblowing - викривання фактів протиправних дій

“blow the whistle” означає подати сигнал свистком

Whistleblower - викривач

Небезпека для викривачів:

Репресії на роботі:

- позбавлення премій, просування
- переведення на нижчу посаду
- звільнення з роботи

Проблема знайти нове місце роботи

Службові викриття (whistleblowing) протиотрута від бюрократичного зла

Проф. Роберт Вон

**Попередження небезпеки
в середині організації**

**Можливі негативні наслідки
для викривача**

Встановлення правових гарантій захисту викривачів має вирішальне значення

Викривання може успішно працювати, коли є:

- система стримувань та противаг**
- спеціальне законодавство у сфері захисту викривачів**
- підтримка засобами масової інформації**
- міцне громадянське суспільство**
- повага до викривачів у суспільстві**

Впровадження інституту викривачів в Україні

Ратифікувавши Конвенцію ООН проти корупції Україна взяла на себе зобов'язання взяти її за правову основу для забезпечення захисту осіб, які повідомляють про факти корупції (ст. 33 Конвенції).

Вперше згадка про викривачів з'явилися в Законах України:

- «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11.06.2009 (ст. 17)**
- «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 (ст. 20),**

де на законодавчому рівні було закріплене поняття «*особи, які надають допомогу в запобіганні та/і протидії корупції*» та закладені засади захисту таких осіб.

Українське законодавство у сфері захисту викривачів

- Кодекс законів про працю України
- Кримінальний процесуальний кодекс України
- Цивільний процесуальний кодекс України
- Закон України «Про запобігання корупції»
- Закон України «Про безоплатну правничу допомогу»
- Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»

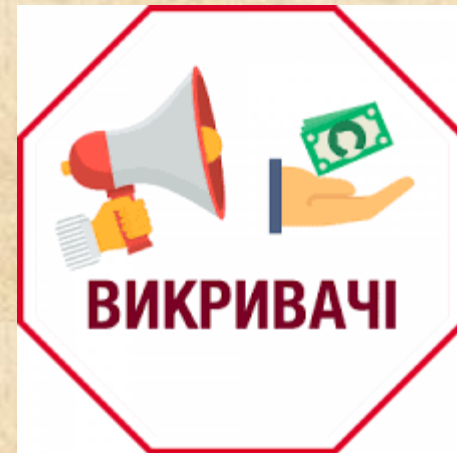
Роз'яснення Національного агентства

- «Щодо правового статусу викривача» від 12.06.2023 № 2
- «Щодо надання викривачам безоплатної вторинної правової допомоги» від 09.07.2020 № 6
- «Щодо механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»» від 24.02.2021 № 3
- «Щодо забезпечення права викривача на конфіденційність та анонімність» від 24.02.2021 № 4
- «Щодо забезпечення права викривача на отримання інформації» від 18.06.2021 № 6
- «Щодо гарантій захисту трудових прав викривача» від 01.06.2022 № 8
- «Щодо отримання та розгляду повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»» від 31.08.2023 № 3

Права викривачів

Викривач має такі права:

- бути повідомленим про свої права та обов'язки
- отримувати інформацію про стан та результати розгляду повідомлення
- подавати докази, давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати
- отримувати безоплатну правничу допомогу у зв'язку із захистом прав викривача
- на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката та судовий збір
- на конфіденційність та анонімність
- на забезпечення безпеки у разі загрози життю, майну та житлу
- на отримання винагороди
- на отримання психологічної допомоги
- на звільнення від юридичної відповідальності у визначених випадках

Право викривача на безоплатну правничу допомогу

Викривач має право на безоплатну вторинну правничу допомогу у зв'язку із захистом його прав

Безоплатна вторинна правнича допомога включає такі види правничих послуг:

- 1) захист;
- 2) здійснення представництва інтересів в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- 3) складення документів процесуального характеру

Викривач подає звернення про надання одного з вказаних видів правничих послуг до центрів з надання безоплатної вторинної правничої допомоги за місцем фактичного його проживання

Разом із зверненням про надання безоплатної вторинної правничої допомоги викривач повинен подати документи, що підтверджують здійснення ним повідомлення

Гарантії захисту викривачів

Заборонено розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, установлених законом.

(ч. 1 ст. 53-5 Закону України «Про запобігання корупції»)

Повідомлення про порушення вимог цього Закону може бути здійснене викривачем без зазначення відомостей про себе (анонімно).

(п. 7 ч. 2 ст. 53-3 Закону України «Про запобігання корупції»)

За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну викривачів, їх близьких осіб у зв'язку із здійсненим повідомленням правоохоронними органами до них можуть бути застосовані заходи, передбачені Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».

(ч. 2 ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції»)

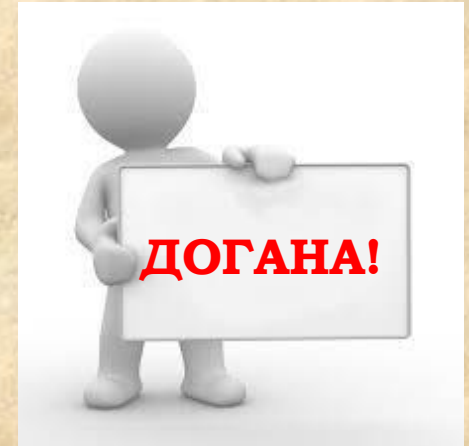
Гарантії захисту викривачів

Викривачу, його близьким особам у зв'язку з повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» не може бути:

звільнено чи примушено до звільнення;

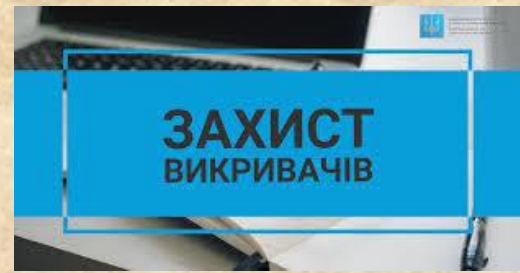
притягнуто до дисциплінарної відповідальності;

піддано з боку керівника або роботодавця іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, зменшення заробітної плати тощо) або загрозі таких заходів впливу.

(ч. 1 ст. 53-4 Закону України «Про запобігання корупції»)

Гарантії захисту викривачів

У разі звільнення без законної підстави або незаконного переведення на іншу роботу, у тому числі у зв'язку з повідомленням про порушення вимог **Закону України «Про запобігання корупції»** іншою особою, працівник повинен бути поновлений на попередній роботі органом, який розглядає трудовий спір.

У разі наявності підстав для поновлення на роботі працівника, який був звільнений у зв'язку із здійсненням ним або його близькою особою повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень **Закону України «Про запобігання корупції»** іншою особою, та за його відмови від такого поновлення орган, який розглядає трудовий спір, приймає рішення про виплату йому грошової компенсації у розмірі шестимісячного середнього заробітку, а у випадку неможливості поновлення – у розмірі дворічного середнього заробітку.

(ст. 235 Кодексу законів про працю України)

Гарантії захисту викривачів

Постанова Верховного Суду
від 19.04.2023 у справі
№ 761/8294/21

НАЗК може бути залучене як третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача у справах щодо застосування керівником або роботодавцем чи створення ним загрози застосування негативних заходів впливу до позивача у зв'язку з повідомленням ним або членом його сім'ї про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» іншою особою

(ч. 3 ст. 49 Кодексу адміністративного судочинства України, ч. 2 ст. 53 Цивільного процесуального кодексу України).

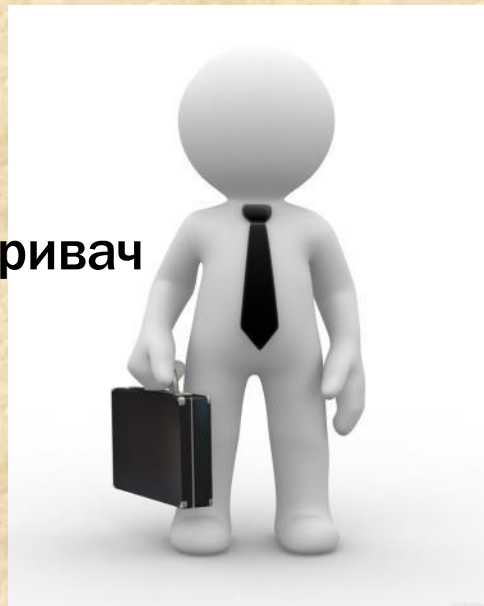
Правовий захист викривачів

Викривач має право:

- на безоплатну правничу допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- на залучення адвоката самостійно та відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір;
- на представництво НАЗК його інтересів у суді.

Викривач

НАЗК

Хто отримає винагороду?

Право на винагороду має викривач, який повідомив **про корупційний злочин**, грошовий розмір предмета якого або завдані державі збитки від якого у п'ять тисяч і більше разів перевищують розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на час вчинення злочину **(13,420 млн. грн)**.

Розмір винагороди становить 10 відсотків від грошового розміру предмета корупційного злочину або розміру завданих державі збитків від злочину після ухвалення обвинувального вироку суду та не може перевищувати трьох тисяч мінімальних заробітних плат, установлених на час вчинення злочину **(20,1 млн. грн)**.

Суд визначає конкретний розмір винагороди, що підлягає виплаті, з урахуванням критеріїв персональності та важливості інформації.

(ст. 130-1 Кримінального процесуального кодексу України)

Виплата винагороди викривачу

Критерії із врахуванням яких суд встановлює конкретний розмір винагороди:

Персональність інформації

- Інформація повинна походити від особистої обізнаності викривача
- Інформація не є загальнодоступною
- Інформація не була відома правоохоронному органу з інших джерел

Важливість інформації

Інформація повинна містити фактичні дані, що можуть бути перевірені:

- подія кримінального правопорушення
- винуватість обвинуваченого
- вид і розмір шкоди
- обставини, що підтверджують вчинення кримінального правопорушення
- обставини, що є підставою для застосування заходів кримінально-правового характеру

На винагороду не має права особа, яка:

- повідомила про корупційний злочин у рамках угоди у кримінальному провадженні або яка є співучасником корупційного злочину, про який вона повідомила
- повідомила про корупційний злочин, як викривач, маючи при цьому можливість для здійснення офіційного повідомлення про виявлений злочин у межах реалізації своїх службових повноважень

Забезпечення безпеки викривача

Право на забезпечення безпеки відповідно до Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» мають виключно викривачі, які повідомили про кримінальне корупційне правопорушення та набули процесуального статусу заявника, а також близькі особи викривачів, які повідомили про кримінальне корупційне правопорушення

дані, що свідчать про наявність реальної загрози життю, здоров'ю, житлу і майну викривача

Підстава для вжиття заходів безпеки

- ч. 1 ст. 20 Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»

Привід для вжиття заходів безпеки

- ч. 2 ст. 20 Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»

- заява викривача або його близької особи
- звернення керівника відповідного державного органу
- отримання оперативної та іншої інформації про наявність загрози
- отримання прохання Міжнародного кримінального суду про вжиття заходів забезпечення безпеки

Заходи забезпечення безпеки викривача

Організаційно-технічні заходи:

- особиста охорона, охорона житла і майна
- видача спеціальних засобів індивідуального захисту і сповіщення про небезпеку
- використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних ті інших переговорів, візуальне спостереження
- заміна документів та зміна зовнішності
- зміна місця роботи або навчання
- переселення в інше місце проживання
- поміщення до дошкільної виховної установи або установи органів соціального захисту населення

Правові заходи:

- забезпечення конфіденційності відомостей про особу
- закритий судовий розгляд

Механізми заохочення та формування культури повідомлення

Механізми заохочення та формування культури повідомлення – це сукупність закріплених у локальних нормативних актах засобів, за допомогою яких в установі формується уявлення про належне повідомлення про корупцію, повага до викривачів, а працівники заохочуються до повідомлення про корупцію

Механізми заохочення повідомлення реалізуються у таких формах:

- затвердження локальних актів, які визначають форми заохочення, організаційні засади функціонування механізму заохочення
- надання методичної допомоги та консультацій щодо здійснення повідомлення
- впровадження морального та матеріального заохочення викривачів

Механізми формування культури реалізуються у таких формах:

- затвердження локальних актів щодо етичної поведінки в установі, формування поваги до викривачів як відповідальних громадян
- проведення внутрішніх навчань з питань формування культури повідомлення
- проведення комунікаційної кампанії та систематичне здійснення просвітницьких заходів

Порядок розгляду повідомлень

- розгляд повідомлення не належить до компетенції установи – подальший розгляд такого повідомлення припиняється, про що інформується особа, яка здійснила повідомлення, з одночасним роз'ясненням щодо компетенції органу або юридичної особи, уповноважених на здійснення розгляду чи розслідування фактів, викладених у повідомленні**
- повідомлення містить факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень – протягом 24 год письмово повідомляється спецсуб'єкту (прокуратуру, НПУ, НАБУ, НАЗК)**
- повідомлення щодо керівника установи – у 3-денний строк повідомлення надсилається суб'єкту, уповноваженому здійснювати розгляд чи розслідування фактів, викладених у повідомленні**

Порядок розгляду повідомлень

Попередній розгляд викладеної у зверненні інформації – до 10 робочих днів, про її результати викривач інформується у 3-денний строк

У разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи одержання повідомлення про вчинення такого правопорушення працівниками установи посадові і службові особи установи, її структурних підрозділів зобов'язані вжити заходів щодо:

- припинення правопорушення**
- письмового повідомлення протягом 24 год спецсуб'єкта (прокуратури, НПУ, НАБУ, НАЗК)**

Порядок розгляду повідомлень

Після попереднього розгляду службовою особою, відповідальною за його проведення, приймається одне з таких рішень про:

- призначення проведення дисциплінарного провадження в разі підтвердження інформації, викладеної у повідомленні – до 30 (45) днів**
- передачу матеріалів відповідному спеціально уповноваженому суб'єкту у сфері протидії корупції або Державному бюро розслідувань у разі виявлення ознак корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією**
- закриття провадження у разі непідтвердження фактів**

Інформування викривача про кінцеві результати дисциплінарного провадження у триденний строк із дня завершення відповідного провадження.

Завдання уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) у сфері захисту викривачів

- забезпечення захисту працівників, які повідомили про порушення вимог Закону, від застосування негативних заходів впливу з боку керівника або роботодавця відповідно до законодавства щодо захисту викривачів
(п. 7 ч. 6 ст. 13-1 Закону України «Про запобігання корупції»)**
- організація роботи внутрішніх каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, отримання та організація розгляду повідомленої через такі канали інформації**
- співпраця з викривачами, забезпечення дотримання їхніх прав та гарантій захисту, передбачених законом**
- надання методичної допомоги та консультацій щодо повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону та захисту викривачів, проведення внутрішніх навчань з цих питань
(ст. 53-9 Закону України «Про запобігання корупції»)**

Уповноважені підрозділи мають право:

- витребувати від інших структурних підрозділів відповідного органу чи юридичної особи документи, у тому числі ті, що містять інформацію з обмеженим доступом (крім державної таємниці), та робити їх копії**
- викликати та опитувати осіб, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені викривачем факти, у тому числі керівника, заступників керівника органу, установи, організації**
- звертатися до НАЗК щодо порушених прав викривача, його близьких осіб**
- вносити подання керівнику відповідного органу чи юридичної особи про притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності за порушення Закону**
- виконувати інші визначені законом повноваження, спрямовані на всебічний розгляд повідомлень викривачів та захист їхніх прав та свобод**

Куди викривач може звернутися за захистом своїх прав

- до уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції в установі (для забезпечення захисту від застосування негативних заходів впливу з боку керівника або роботодавця)**
- до НАЗК (для забезпечення правового та іншого захисту, перевірки дотримання законодавства з питань захисту викривачів, внесення приписів з вимогою про усунення порушень трудових та інших прав викривача і притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їхніх прав, у зв'язку з такими повідомленнями)**
- до центрів безоплатної правничої допомоги (для отримання безоплатної вторинної правничої допомоги)**
- до правоохоронних органів (для захисту життя, здоров'я, житла та майна)**
- до суду (для захисту своїх прав і свобод)**